

Prædiken til 2. søndag efter påske

Johs. 10, 11-16

Godnatlæsningen hjemme hos os er for tiden en forunderlig bog af den australske forfatter Markus Zusak. Den hedder "Bogtyven" og handler om en lille pige, der af sin mor - af grunde vi ikke får at vide - efter en lang togtur til et andet sted i landet bliver afleveret hos et par fremmede mennesker, der herefter skal tage sig af hende. Vi er i Nazitidens Tyskland, året er 1939 og pigen - Liesel - er 9 år gammel, da vi kommer ind i historien. Det er på samme tid frygtelig og vedervægende læsning.

Moderen er muligvis kommunist og har måske vidst, at skulle Liesel og hendes lillebror overleve, så måtte de af vejen, før hun selv blev ført bort til et af de forhør, hvorfra kommunister ikke altid vendte tilbage. Men måske var hun også bare så almindeligt fattig, at hun ikke kunne tage vare på sine børn i den vanskelige tid. Vi får det ikke at vide med sikkerhed, men for Liesel er det et smertende problem, hvordan en mor kan aflevere sine børn til fremmede og dog elske dem. Uanset hvor mange gange hun havde fået at vide, og det havde hun, at hendes mor elskede hende, så var det svært for hende at tro det.

Hendes lillebror var død undervejs på turen til deres nye hjem. Det afbrød rejsen et par dage, for de måtte stå af toget og have ham begravet et sted på en fremmed kirkegård. Det er her, Liesel stjæler sin første bog. Den ligger i sneen, fordi nogen har tabt den der. Liesel samler den op, det er en Håndbog for Kirkegårdsgravere, men den bliver hende - selv med den titel - dyrebar, fordi det var dér hun fandt den, ved sin døde brors grav. Og den dag, hvor hun sidste gang så sin mor.

Liesel er fuldkommen forstenet af sorg og angst, da hun ankommer til sit nye hjem, det sidste stykke ledsaget af en nøgtern kvinde fra den sociale forvaltning. Det er hjerteskrærende sager at læse om, men herefter så også en beretning om glæde, der bliver til i hendes liv på ny, fordi de fremmede folk viser sig at have hjerte for hende, hver på deres måde.

Liesel har mareridt. Hver eneste nat de første mange måneder vågner hun skrigende og druknende i en flodbølge af lagner i sin seng. Hun ser sin døde brors ansigt for sig, den seng han skulle have ligget i står stadig i værelset så alt alt for tom, og hun ser sin

mor, da hun ved den sidste afsked vendte sig om og gik. Hun skrider så hun næsten kvæles i det. Men det gode er, at skriget kalder på Hans Hubermann, den nye plejefar, som kommer og sætter sig hos hende, nat efter nat. Den første nat var han der bare. Tavs, men nærværende med sin rå og milde kraft. Et par nætter senere hvisker han ”Shhh, jeg er her, alt er godt”. Efter tre uger holder han om hende. Og en ny tryghed begynder at spire frem i hende.

Han sad der nat efter nat med søvnige øjne på sengen, og Liesel græd ned i hans ærmer og indåndede ham. Siden læste de også sammen. Først Håndbog for Kirkegårdsgravere. Og senere andre bøger, som det lykkedes Liesel at stjæle. Hver nat klokken lidt over to faldt hun i søvn igen til hans duft. Det var en blanding af skoddede cigaretter, årtiers maling og menneskehud. Hans Hubermann var maler. I starten sugede hun det til sig, siden indåndede hun det mere naturligt, indtil hun døsede hen igen, fordi trygheden i hende voksede og hun mere og mere sikkert vidste, at han var der for hende, at han ville være der altid og aldrig forlade hende. Om morgenen sad han der ofte stadig, nu ved siden af hende, i lænestolen, og sov, pjusket, næsten bukket sammen på midten. Så stod Liesel op, kyssede ham forsigtigt på kinden, så han vågnede og smilede. Og sådan blev hun lidt efter lidt menneske igen. Under svære omstændigheder. Fordi nogen tog sig af hende.

Når Jesus i dag taler om sig selv som den gode hyrde, så er det et billedsprog, som

enhver er fortrolig med på den tid, da Jesus lever og på det sted, hvor han levede. Men selv om det er længe siden nu og fjernt fra vores land, så er det stadig et billedsprog, som det er let at forstå betydningen af, bl.a. fordi der ikke findes noget menneske på jorden, der ikke har været barn engang og derfra ved, hvor godt og nødvendigt det er, at der er nogen, der tager sig af en og bryder sig om en.

Er livet, som det skal være, så er der også for hvert barn i verden en mor og en far, der ikke ved hvordan de skal overleve, hvis der tilstøder deres barn noget slemt. En mor og en far, der vil gøre alt hvad de kan, for deres barns lykke i livet. Men verden er ikke, som den skal være, og derfor er der utallige børn, der som Liesel trænger til betydelig mere omsorg end den, deres forældre kan give dem. Liesel finder den omsorg og beskyttelse hos fremmede. Og det er godt, når det kan ske. Men ikke alle oplever heller det. Så det giver stadig mening at huske, hvad der siges allerede i den første af Bibels fortællinger om livet uden for paradiset, at enhver af os er sat her, også for de andres skyld. Med ansvar for dem, hvis liv vi bliver viklet ind i. Skal jeg være min broders vogter, spørger Kain, da han har slået Abel ihjel og vil løbe fra ansvaret? Og selvfølgelig skal han det. Guds svar hænger i luften. Så selvfølgelig at det end ikke formuleres. Vi er sat her alle, også som hinandens hyrder.

At vi ikke kan være her uden at være til i andre menneskers omsorg, det ved vi fordi

vi selv har været børn engang, men måske også fordi vi siden selv er blevet forældre og dér fik nogle at skulle værne mod livets stød og lede ad rette veje. Vi ved det også fra andre af vore nærmeste, fra det liv der bliver til, hvor kærlighed bor. Hvor vi kender hinanden som dyrebare og umistelige, og ikke gør os ensomme ved kun at have øje for os selv. Vi kender det som krav og nødvendig omhu med det vi gør og ikke gør mod hinanden, men vi kender det så sandelig også som velsignelse. Intet sted i vort liv oplever vi glæde som dér hvor vi ved os til i andre menneskers omsorg.

Men vi ved det naturligvis også, fordi vi lever i samfund. Og fordi alting også på det større plan ville gå galt, hvis ikke der var nogle til at tage sig ordentligt af, til at styre og holde sammen på flokken, eller hvis hyrden er en forkert, en der ikke bryder sig om fårene og blot meler sin egen kage.

I teksten, vi hørte fra Ezekiels bog fra alteret, er det dét, der er baggrunden: hyrderne har ikke gjort det ordentligt, så nu ”vil jeg selv vogte mine får, siger Gud Herren, de vildfarne vil jeg lede efter, de bortkomne vil jeg føre tilbage, de kvæstede vil jeg forbinde, de syge vil jeg styrke, de fede og stærke vil jeg passe på. Jeg vil vogte dem på rette måde”.

På Jesu tid har de ord været hver mands eje. De har på samme tid været forjættende og kritiske: forjættende fordi de tager fat om det liv, der er gået i stykker og giver mennesker håb om noget bedre, og kritiske fordi

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
- hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

de forlanger intet mindre end det rette af folkets ledere - alle vegne og til alle tider - ordentlig omsorg for fårene og ikke bare et eller andet, der ligner.

I dag er det så Jesus, der siger det om sig selv. ”Jeg er den gode hyrde”. For ”Jeg og Faderen, vi er ét” - som det hedder andetsteds.

Og hvad vil det så sige, at Jesus i vores liv er den gode hyrde?

Ja, det vil ikke sige, at den ondskab og alt det andet forfærdelige, som vi lider under i denne verden, at det bare sådan er forsvundet eller vil forsvinde.

Lytter vi generelt til Jesus, så lover han heller ikke - da han sender sine disciple ud i verden - at de vil få en skæbne, der er anderledes end hans egen. Han sender dem kun ud med ord om ikke at være bange. Det kan godt være, siger han til dem, ja det kan dårligt være anderledes, end at I vil komme ud for modgang og alverdens barske sager på jeres videre vej gennem verden, en discipel står ikke over sin mester, men I skal gå alligevel, og I skal ikke frygte for det, der vil ramme jer. For: ”Se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende”, eller hvad han nu sagde ved den lejlighed.

Det er ikke ondskaben eller mørket eller gruen og alt det farlige, der afskaffes her. Men angsten kun. Det er som når Liesel vågner af sit mareridt og der så sidder en hos hende, hvis duft af skoddede cigaretter, årti-

ers maling og menneskehud, hun kan indånde og finde tryghed ved, eller som når et hvert andet barn søger sin fars eller mors hånd at holde eller en favn at gemme sig i: det farlige bliver ved at være der, det ved i hvert fald den voksne, men angsten hos barnet dulmes og forsvinder. Så det kan leve alligevel, tryk midt i det farlige, fordi nogen er her sammen med det, og holder fast gennem alting.

Det er ikke altid ret meget, der skal til. For Liesel er det tryghed, bare hun hører mælken spille på sin harmonika et sted i huset. Somme tider sidder han i køkkenet og driller sin kone med det, for hun kan ikke fordrage det. Men for Liesel er det dagslys og tryghed. Som for fårene, der jo også kender hyrden på hans stemme, og finder tryghed bare ved lyden af den.

Kristendommen er ikke nogen livsforsikring, der beskytter mennesker mod lidelse i verden. Den er fuld af forjættelse, fordi den ved, at tingene kan være anderledes end de er, og den er fuld af kritik mod alt det hos os, der kvæler og slår ihjel. Men lidelsen, som er her nu, den må vi tåle, og her er kristendommen kun en hånd at holde i mørket eller en favn at gemme sig i, når mørket bliver for tæt og angsten for knugende.

Det er den så til gengæld også. Og det er ikke lidt, men meget. En hånd at holde i mørket kan give gode kræfter, den kan rejse dig op når du er faldet og give dig modet tilbage. Den kan holde fast, også når du selv er ved at løbe, den kan værne om det, du er

værd som menneske - i Guds øjne både dyrebare og umistelig.

Amen

Ole Jørgensen

Skt. Nicolai Kirke, Kolding

Salmer: 237, 664, 323 – 330, 652, 722